

Den Haag, 7 september 2018

Geachte Staatssecretaris Van Veldhoven,

Het NOVB heeft na diepgaande studie en analyses en na ampele overweging in het Bestuurlijk Overleg van 6 september 2018 besloten om de prijsstelling van de huidige ov-chipkaart voor de komende jaren te handhaven. De aanschafprijs is sinds de invoering van de ov-chipkaart in 2006 voor een nieuwe ov-chipkaart €7,50, de prijs van de vervolgkaart na 5 jaar is €7,50 en de vervangende kaart is € 11,00. Weliswaar onderkent het NOVB de ervaren nadelen van dit besluit, maar zij acht de alsdan optredende nadelen van de mogelijke alternatieven voor de reizigers te groot.

De aanschafprijs van €7,50 voor de ov-chipkaart wordt door (toetredende) reizigers als hoog ervaren. Daar komt bij dat na 5 jaar de aanschafprijs opnieuw betaald moet worden. Verder wordt voor een vervangende kaart na verlies of in onbruik raken €11,00 in rekening gebracht. Het prijssysteem van de ov-chipkaart werpt daarmee mogelijk drempels op voor (toetredende) gebruikers van het ov. Verder laten internationale vergelijkingen zien dat een ov-chipkaart in Nederland relatief duur is. In de samenleving en in de politiek keert daarom regelmatig de vraag terug naar een ander betaalstelsel van de ov-chipkaart (kostprijs deels versleutelen in tarieven).

Het verlagen van de aanschafprijs is geen eenvoudige ingreep. De prijs is namelijk opgebouwd uit verschillende elementen¹ die, als ze niet via de aanschafprijs worden doorberekend, op een andere manier versleuteld moeten worden. De randvoorwaarden die partijen hierbij hebben gehanteerd zijn:

- een wijziging van de prijs van de ov-chipkaart moet resultaatneutraal uitgevoerd worden, om derving bij Translink en de vervoerders te voorkomen en;
- de versleuteling moet zoveel mogelijk recht doen aan alle reizigersgroepen.

Op grond hiervan zijn verschillende alternatieven doorgerekend. Voor alle varianten geldt dat het met name de saldoreizigers raakt en vooral de reizigers die frequent, in de steden, over korte afstanden reizen. Ook betekent het dat er nieuwe processen ingericht zouden moeten worden bij Translink, wat de nodig financiële consequenties heeft. En tevens zou de architectuur van de ov-chipkaart zodanig moeten worden aangepast, dat het niet meer mogelijk is om met een negatief saldo te reizen. Het NOVB is van mening dat het versleutelen van de kosten van de ov-chipkaart in de tarieven per saldo te veel negatieve effecten heeft voor de reizigers. Trouwe ov-gebruikers worden onevenredig zwaar belast ten faveure van incidenten ov-reizigers. Doel en middel staan in dit opzicht niet goed in verhouding tot elkaar.

¹ Dit zijn: inkoop van het materiaal (voor de fysieke kaart); materiaalkosten (plastic, antenne, chip); productiekosten (machinekosten, ontwerpkosten, drukkosten); activeren van de kaart, zodat je met de kaart kan reizen; distributiekosten (verzendkosten); verzorgen van de online dienstverlening waarmee consumenten 24/7 hun zaken m.b.t. hun ov-chipkaart kunnen regelen; opslag t.b.v. debiteurenrisico, servicekosten voor het verlenen van diensten voor 5 jaar (automatisch opladen aanvragen, wijzigen en beëindigen; (persoons)gegevens wijzigen; kaart verloren/gestolen/defect melden en overzetten van reisproducten en abonnementen op de nieuwe kaart; saldo terugvragen; website, ov-chipkaartapp, mijn ov-chipkaart account; klantenservice ov-chipkaart)

Hiernaast heeft het NOVB het principe-besluit genomen om uiterlijk eind 2023 het systeem achter de ov-chipkaart vernieuwd te hebben. De vervangers zullen werken op basis van de EMVc-techniek en barcode-techniek. Dit zijn wereldwijde betaalstandaarden. Dit betekent dat het gemakkelijker en mogelijk goedkoper wordt om op andere wijzen te betalen in het ov. Zodra op grotere schaal nieuwe manieren van betalen beschikbaar komen, is de verwachting dat de bron van ergernis verdwijnt omdat er geen of minder kosten berekend worden om te kunnen betalen in het ov. Het doel om gemakkelijker met het ov te kunnen reizen wordt dan op deze manier bereikt. Gezien bovenstaande heeft het NOVB besloten de aanschafprijs en de prijs die de reiziger na 5 jaar, na het verloop van de ov-chipkaart, betaalt, gelijk te houden. Het NOVB blijft onderzoeken hoe men gemakkelijker kan reizen met en betalen in het ov.

Wij verzoeken u hierbij de Tweede Kamer van dit besluit op de hoogte te brengen.

Sybilla Dekker
Voorzitter Bestuurlijk NOVB

Eric Janse de Jonge
Voorzitter NOVB Directeurenoverleg